

α Ἄφ' οὗ διεβήμεν πολλά δύσβατα βουνά, ἐμβήκα-
 μεν, λέγει, εἰς τινὰ κοιλάδα, τῆς ὁποίας αἱ πλευραὶ
 ὑψόμεναι κλιμακῆδόν κατὰ στοιβάδας ἀλεπαλλήλους
 διὰ ξηρῶν λίθων στηριζομένας φέρουσι γῆπεδὰ τινὰ
 γεωργήσημα. Ἡ κοιλάς αὕτη λεγομένη κοινῶς τῶν
 Τερμίνθων, ἣ τοῦ Ἐλάχ ἀπέχει ὡς τρία μίλλια τῆς
 Ἱερουσαλὴμ, κατὰ τὸ μέσον δὲ ῥεῖ χειμαρρῶς γε-
 φυρωμένος. αὐτόθι ὁ Δαβὶδ κατεπολέμησε τὸν ὑπε-
 ρήφανον καὶ θρασύστομον Γολιάθ.

Ἄλλ' ἡ ὁδὸς γενομένη κατ' ὀλίγον τραχυτέρα κα-
 καντᾶ νὰ μὴ φέρῃ πλέον οὔτε ἴχνος ρυτῶν. Οἱ βρά-
 χιοι μόλις ἔχουσι ὀλίγην γῆν· ἀλλὰ τότε ἡ ἐπιπό-
 λαιος πόα, τὴν ὁποίαν ἀνεβλάστησε τὸ ἔαρ, ἦτο ὀλο-
 τελῶς κατακαυμένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Οὐδὲν οὔτε χερταῖον,
 οὔτε ἐνυδρον ζῶον ἐφαίνετο κατ' ὅλον τὸν δρόμον·
 τὸ δὲ παραδοξὸν οὔτε σημεῖον ἄλλο ὁποιοῦνδήποτε προ-
 μνηύει τὴν ἀμέσως μέλλουσαν ν' ἀνοραφῇ Ἱερουσαλὴμ·
 ὅθεν ὁ ὀδοιπόρος ἀναμνησκόμενος ὅτι ἡ χώρα αὕτη
 ὑπέπεσεν εἰς κατάραν, τὰ δὲ τέκνα τῆς κατεδικάστη-
 σαν νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὴν οἰκουμένην ἅπασαι,
 ἀναγκάζεται νὰ ἀναβεῆσθαι καὶ αὐτὸς κατὰ τὴν Γραφὴν
 «Διατί ἐποίησε Κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; Τίς ὁ θυμὸς
 τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος; Καὶ ἐροῦσιν ὅτι κατέλιπε τὴν
 διαθήκην Κυρίου τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἣν
 διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς
 ἐκ τῆς Αἰγύπτου· καὶ πορευθέντες ἐλάτρευσαν θεοὶς
 ἑτέροις, οὗς οὐκ ἐπίσταντο, οὐδὲ διένειμαν αὐτοῖς.
 Καὶ ὀργίσθη θυμῷ Κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐπα-
 γαγεῖν ἐπὶ αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς κατάρας τὰς γε-
 γραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, καὶ ἐξῆρ-
 σαν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ
 καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς
 εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ νῦν κτλ. (Δευτερ. Κεφ. 29.)

Ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ ὅσον τάχιστα τὴν πόλιν, προη-
 γούμην καθ' ἑκάνην ἀπόστασιν τῆς συνοδείας, ὅθεν ἐφθασα
 εἰς ὕψωμά τι μακρότερον φαινόμενον. Τότε δὲ εἶδον εὐ-
 θὺς μακρὰν σειρὰν πυργοφόρων τοίχων, ὑπεράνω τῶν
 ὁποίων ἐξείχον αἱ κορυφαὶ τῶν θηωματικῶν μιναρῶδων.
 Δὲν ἐρώτησα κανὼν ἀν' αὐτὴν ἦτο ἡ πολυθρύλλητος Ἱε-
 ρουσαλὴμ· ἐπεὶ καὶ ἂν ἤθελον νὰ πληρορορηθῶ περὶ
 τούτου, οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐκ τῆς πόλεως ἐφαίνετο ἔξω
 τοῦ περιβόλου τῆς! Συναισθανόμεν κατ' ἐμαυτὸν ὅτι
 ἤμην ἤδη εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν· ἀλλὰ λύπη τις παρά-
 δοξος μὲ κατέλαθε, διότι ἄλλα ἤλπιζον καὶ ἐφαντα-
 ζόμην. Αὕτη ἡ πόλις ἀπήλαυεν ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας
 τὴν εὐνοίαν τοῦ οὐρανοῦ; Αὐτὴν δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν
 ἡμερῶν ἐμελλε νὰ ἐκλέξῃ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὡς
 θέατρον τῶν παθῶν, ὅσα ὑπέστη ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν
 ἀνθρώπων; Δὲν ἐθαύμαζον θεβαιῶς τόσον τὴν πρό-
 στυχον θείαν τῆς, ὅσον τὴν παράδοξον θέσιν ἐν μέσῳ
 τῶν βουνῶν καὶ τὴν στείρωσιν τοῦ ἐδάφους τῆς· ἐπεὶ δὲ
 οὔτε γεωργικὰ ἔργα, οὔτε ὕδωρ, οὔτε μεγάλῃ τις ὁδὸς
 φαίνεται οὐδαμῶς ἦσαν δὲ ὁμοίως ἐκστατικοὶ καὶ οἱ
 συνοδοιπόροί μου, ὥστε ἐμείναμεν ἐκ συμφώνου πάν-
 τες σιωπηλοὶ, οὗτ' ἐτολμῶμέν ποτε πρὸς ἀλλήλους τὰς
 ἰδέας ἡμῶν νὰ κοινολογήσωμεν, ἵσως μάλιστα οὗτ'
 ἐδυνάμεθα. Μετὰ τινὰς δὲ στιγμάς ἐπαναλαβόντες τὸν
 δρόμον εἰσῆλθον διὰ τῆς πύλης τῆς Βηθλεέμ (ἣ τῆς

Ἰόπης) ὑστερον δὲ στρεφόμενοι πρὸς τὰ ἀριστερὰ
 ἐπήγουμεν εἰς τὸ Λατινικὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος
 (San Salvator) κείμενον πρὸς τὴν Ν. Δ. πλευρὰν τῆς
 πόλεως ἐπὶ τῶν πρῶτων τινῶν λορίσκου.

Ὀλίγα ὁδοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ εὐρίσκονται ληθ-
 στρωτοὶ· πολλοὶ δὲ σκεπάζονται διὰ θόλου, ὥστε
 πόλις ἀποβαίνει τόσῳ μᾶλλον σκοτεινὴ, ὅσῳ καὶ
 οἰκία ὑπάρχουσι πεσυκνωμένοι. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
 ὀλίγα ἔχουσι θυρίδας εἰς τὰ ἔξω καὶ ὀροφὴν ἐκ ξύλου
 διότι ταῦτα μεταφερόμενα μακρότερον καταντῶσι ἐπι-
 τιμᾶ· οὐδεμίαν περιλαμβάνει ἐπέκεινα τῶν δύο στε-
 σμάτων, ἀπολήγουσι δὲ πᾶσαι εἰς ἀψίδα, ἣ εἰς πύ-
 λιν ἐπίπεδον (δῶμα). Λεῖπουσι σχεδὸν ἠμερῶν
 καταστήματα, ἐκτὸς τῶν θρησκευτικῶν, τὰ δὲ θαλάσσια
 εἴτε κοινὰ λουτρὰ φίνονται πολὺ ὑποδείστερα τὰ
 κατὰ τὴν λοιπὴν Τουρκίαν. Ἡ ἀγορὰ κειμένη ἐκ-
 κέντρον σκιαζεται καὶ αὕτη ὑπὸ τῶν θόλων· τὰ δὲ ἐκ-
 τῶν ἐκτιθέμενα ἐμπορεύματα ὀλίγην φέρουσι ἀσπίδα
 καὶ ὅμως ἐκεῖ εὐρίσκει τις ὀλίγα τινὰ σημεῖα ζωῆς·
 τὰ δὲ ἄλλα πάντα ὑπάρχουσι κατάψυχα· καὶ μόλις
 σφυγμοὶ γίνονται ἐπιβητοὶ μέχρις αὐτῶν· διότι
 πρὸς ἕνα μὲν τὰ λοιπὰ μέρη τῆς πόλεως σπανίως ἀνα-
 τῆς ἄνθρωπον.

Οἱ μόνιοι τῆς Ἱερουσαλὴμ κάτοικοι δὲν ἐπι-
 νουσι τὰς δώδεκα χιλιάδας, ἐξ αὐτῶν δὲ τὸ πρῶτον
 ἀποτελοῦσιν οἱ Ὀθωμανοὶ· ἀλλ' ὁ ὀλιγὸς ἀριθμὸς
 πλασιάζεται σχεδὸν περὶ τὸ πάσχα· ἐπειδὴ συνέρ-
 ται πανταχόθεν πλήθος προσκυνητῶν, καταλύου-
 εἰς τὰ μοναστήρια, ἣ τὰ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενα κα-
 γώγια. Ἡ πόλις ὅμως δύναται νὰ χωρήσῃ καὶ
 ἄνωγα χιλιάδας. Κατὰ δυστυχίαν εὐρυχωρότατα
 κτήματα φαίνονται παντελῶς ἀνθρώπων ἔρημα. Κα-
 τὰ τὴν ἀγορὰν εὐρίσκονται οἱ ἄλλοι πρὸς τὴν πόλιν
 δὲ εἰς τὰς λοιπὰς ἱεροπρεπεῖς πόλεις, οἱ Ὀθωμανοὶ
 ἐξέχουσι κατὰ τὴν ἀγριότητα τῆς μεταλλοδόξου
 τὴν θρησκομανίαν· ὅθεν ὁ περιηγητὴς ἀναγκάζεται
 εὐλαβηθῆναι τὰς προλήψεις των καὶ νὰ ὑποχωρῆ
 αὐτὰς, ἂν θέλῃ τὴν ἀσφάλειάν του.

Οἱ Ἑβραῖοι ὑπάρχουσι εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν
 πον συσσωρευμένοι καὶ ἐνταῦθα, καθὼς καὶ εἰς ἕτε-
 ρὰς πόλεις τῆς Ἀσίας· κατέχουσι δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ
 Ἰαχίου ναβὺ καὶ τοῦ βουνοῦ Σιών περιλαμβανόμενα
 χαμηλότατον τῆς πόλεως μέρος. Αἱ κατοικίαι
 διακρίνονται ἐξωτερικῶς κατὰ τὴν ἀλλιότητα, τὰ
 μωροὶ καὶ τὸ ἀσύμμετρον τῆς οἰκοδομῆς· ἀλλὰ
 κατὰ ταῦτα δὲν προέρχονται πάντοτε ἀπὸ ἐπι-
 διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εὐποροῦσι· συμφέρει
 εἰς αὐτοὺς νὰ προσποιῶνται διὰ νὰ μὴ κινήσῃ
 κρατούντος πλήθους τὴν πλεονεξίαν. Διὰ μίαν
 ἐμβάλειν εἰς τετράγωνον αὐλὴν, τῆς ὁποίας αἱ
 ἑξῆς ἑκατὸν καὶ πενήντα οἰκογενειῶν. Εἰς
 τῶν μονορόφων ἐνδαιτημάτων τούτων ὑπήγον
 σκερθῶ τὸν Χαχάμ, εἴτε μέγαν Ῥαββίνον τῆς
 ταύτης· εὐρήκα δὲ γέροντα σεβασμίον ἐπὶ ἀνακ-
 ρας καθήμενον καὶ ὑπὸ πολλῶν γενεῶν ἵσως τῶν
 περικυκλούμενον. Ἡ φαιδρότης ἐλαμψεν εἰς τὸ πρῶ-
 πόν του καὶ ἐδοκίμασεν ὑπεξαιστώμενος νὰ βάλῃ
 τιμὰ τούτῳ προσεργόμενος ξένους· ἡμεῖς ὅμως
 ἐμποδίσσαμεν. Ἄφ' οὗ δὲ ἐκαθήσαμεν, πρότεινεν εἰς